

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 18.10.2004 61. vuosikerta Numero 3 Sivü 4

Jäävuorisalaattia tarjolla alkukesästä syksyyn asti

Terhi Suojala-Ahlfors, MTT

Avomaanvihannesten lajikekokeita on tänä vuonna järjestetty taas. MTT:n kolmivuotisessa tutkimuksessa koekasveina ovat olleet jäävuorisalaatti, porkkana ja luomuparsakaali.

Vihannesten lajikekokeet ovat viime vuosina olleet varsin harvinaisia, vaikka kysyntää niille olisi jatkuvasti. Tänä vuonna MTT:ssä aloitettiin lajikekokeet yhteistyössä eri hankkeiden ja viljelijöiden kanssa. Koekasveina on ollut porkkana, jäävuorisalaatti ja luomuparsakaali.

Porkkanakokeet on järjestetty kahdella tilalla ja Uudenmaan maaseutuopistolla. Mukana on yhdeksän varastointiin tarkoitettua lajiketta. Luomuviljelyyn soveltuvia parsakaalilajikkeita on etsitty yhdellä luomutilalla ja Lepaan koulutilalla toteutetuissa kokeissa. Jäävuorisalaattilajikkeita on tutkittu MTT:n puutarhatuotannon yksikössä Piikkiössä. Osa lajikkeista oli mukana myös Etelä-Savon vihanneshankkeen järjestämissä tilakokeissa.

Salaattia pitkin kesää

Salaattikokeeseen valittiin yhdeksän lajiketta, jotka istutettiin kolmena eri aikana. Helsinas-lajike oli mukana vain varhaisimmassa, toukokuun puolivälin jälkeisessä istutuksessa. Syynä oli se, että jalostajan antaman tiedon mukaan lajike kasvattaa herkästi kukkavarsia Suomen keskikesän pitkässä päivässä. Sen korvasi kesä- ja heinäkuun istutuksissa Silvinas-lajike.

Salaatit istutettiin noin kolmen viikon ikäisinä taimina musta-valkoisella muovilla (valkoinen pinta päällä) katettuun penkkiin, johon oli asennettu tihkuletku. Istutustiheys oli 67 000 tainta hehtaarilla. Muovikate piti rikkakasvit kurissa ja maan kosteana. Tänä kesänä maa tosin oli kostea muutenkin, mutta tihkuletkujen mukana annettiin lisälannoitusta 1 - 3 kertaa täydentämään melko vähäistä peruslannoitusta.

Sato kerättiin kustakin istutuserästä kahtena ajankohtana, 4 - 7 päivän välein. Ensimmäisessä ja kolmannessa istutuksessa siitä kului ensimmäiseen korjuuseen noin kahdeksan viikkoa, toisessa istutuksessa seitsemän viikkoa.

Ulkomuodoltaan tasaisia lajikkeita

Kokeen lajikkeet olivat ulkomuodoltaan ja kasvuajaltaan yllättävänä samankaltaisia. Viimeisessä istutuksessa Bedford- ja Silvinas-lajikkeet valmistuivat korjuukelpoisiksi hieman muita aiemmin, mutta kesän aiemmissa istutuksissa ei ollut juuri eroja kasvuajassa.

Suurimmat erot löytyivät tautialttiudessa ja kauppakelpoisen sadon osuudessa. Näin erityisesti istutusten jälkimmäisinä korjuukertoina, kun osa lajikkeista alkoi jo vanhentua. Toisen istutuksen sato valmistui elokuun alussa, ja erityisesti jälkimmäisenä korjuupäivänä kauppakelpoisen sadon osuus vaihteli paljon. Lajikkeissa Silvinas, Caprice ja Stallion laatu oli heikoin ja myytävää satoa vähiten. Eniten hyvälaatuista satoa tuottivat Dover, RZ 45-60, Platinas ja Robinson. Viimeisen istutuksen sadossa laatu oli heikoin Silvinas- ja Caprice-lajikkeissa. Niiden sadon pilasi harmaahome ja bakteeritaudit.

Keskimäärin kauppakelpoinen sato oli kokeessa hyvä. Kerät painoivat 450 - 700 g. Niiden koko ei juuri vaihdellut lajikkeittain.

Kerien kiinteyttä arvioitiin halkaistuista keristä asteikolla 1 - 9. Toukokuun istutuksen ensimmäisessä korjuussa kerät olivat hieman löyhempiä lajikkeissa RZ 45-60 ja Robinson. Viikkoa myöhemmin eroja ei juuri ollut. Kesäkuun istutuksessa kiinteimmän kerän muodostivat RZ 45-60, Platinas ja Silvinas. Löyhimpiä olivat Stallion, Bedford ja Robinson. Heinäkuun istutuksen ensimmäisessä sadossa muita jonkin verran kiinteämpiä kerä oli lajikkeissa Platinas ja Silvinas. Kaikkien lajikkeiden kerät olivat samankaltaisia. Niiden muoto vaihteli yllättävän paljon, mikä saattoi johtua kesän erikoisista säistä.

Vihannesten lajikekokeista lisää syksyn aikana:
<http://www.mtt.fi/tutkimus/kasvit/avomaa.html>. Kokeet jatkuvat ensi vuonna.

Lisätietoja: terhi.suojala@mtt.fi
puh. (02) 477 2207

Kauppakelpoisen jäävuorisalaatin sato hehtaaria kohti ja prosentteina kokonaissadosta.

Lajike	Kauppakelpoinen sato 1000 kg/ha ja (osuus kokonaissadosta, %)					
	istutus 19.5.		istutus 16.6.		istutus 14.7.	
	1. korjuu	2. korjuu	1. korjuu	2. korjuu	1. korjuu	2. korjuu
Stallion	28 (94)	46 (91)	30 (90)	24 (61)	27 (77)	26 (68)
Dover	37 (98)	44 (96)	28 (90)	33 (90)	28 (81)	27 (72)
Bedford	36 (97)	45 (97)	29 (91)	26 (74)	28 (80)	19 (63)
Caprice	34 (96)	39 (85)	26 (86)	18 (51)	24 (82)	16 (56)
Helsinas	26 (94)	39 (96)				
RZ 45-60	22 (83)	39 (96)	30 (91)	30 (80)	29 (88)	25 (80)
Platinas	31 (93)	38 (87)	25 (78)	32 (85)	29 (91)	28 (78)
Robinson	29 (92)	45 (96)	27 (92)	29 (85)	22 (80)	24 (81)
Silvinas			32 (87)	16 (42)	32 (77)	20 (44)

Hannu Kairikko

Robinson-lajike tuotti runsaasti hyvälaatuista satoa jäävuorisalaatin lajikekokeissa. Myös Platinas, Dover ja RZ 45-60 menestyivät vertailussa hyvin. (kuvaaja: Terhi Suojala-Ahlfors)

Hyvä jäävuorisalaatin kerä on kiinteä. Tänä kesänä salaattien muoto vaihteli yllättävän paljon, mikä saattoi johtua kesän erikoisista säistä.